

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Bedrijfseconomie van de NHL Hogeschool

Gegevens

datum	Naam instelling	:	NHL Hogeschool
30 juni 2014	Naam opleiding	:	hbo-bachelor Bedrijfseconomie (240 EC)
onderwerp	Datum aanvraag	:	3 januari 2014
Definitief besluit	Varianten opleiding	:	voltijd, deeltijd
accreditatie hbo-bachelor	Extra	:	Associate Degree programma Bedrijfseconomie (120 EC)
Bedrijfseconomie van de	Locatie opleiding	:	Leeuwarden
NHL Hogeschool	Datum goedkeuren panel	:	24 april 2013
(002648)	Datum locatiebezoeken	:	22 en 23 mei 2013
uw kenmerk	Datum visitatierapport	:	18 december 2013
01.06.03			

ons kenmerk

NVAO/20142387/ND

Beoordelingskader

bijlagen Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523) alsmede het Protocol toetsing Associate Degree programma door de NVAO.

3

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Het oordeel over zowel de bacheloropleiding als het Ad-programma Bedrijfseconomie is voldoende voor beide varianten (voltijd en deeltijd) van de opleiding respectievelijk het programma. Een onderbouwing van dit oordeel is opgenomen in deze samenvatting en in het beoordelingsrapport.

Onderwerp 1 Beoogde eindkwalificaties

De opleiding leidt bedrijfseconomen op bachelor- en Ad-niveau op. Afgestudeerde bedrijfseconomen houden zich bezig met het beheersbaar maken van de financiële organisatie in het geheel en de onderliggende processen in het bijzonder. Hun werkzaamheden bestaan uit verzamelen, vastleggen, analyseren en interpreteren van informatiebronnen binnen een organisatie, gericht op verbetering en beheersing van de (interne) bedrijfsprocessen. Voorbeelden van functies waarin afgestudeerde BE'ers

Inlichtingen

Niek Pronk
+31 (0)70 312 23 49
n.pronk@nvaio.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nvaio.net | www.nvaio.net

Pagina 2 van 9 (bachelor) kunnen werken, zijn (assistent) controller, risk manager, financieel medewerker, administrateur, accountmanager, ondernemer, trainee, consultant.

Functies waarin afgestudeerde Ad-bedrijfseconomen kunnen werken, zijn assistent controller, financieel medewerker, administrateur en assistent accountant. De opleiding heeft zeven competenties uitgewerkt die als eindkwalificaties dienen. De competenties bestaan uit vier beroepsspecifieke werkgebieden en een aantal algemene, professionele kwalificaties die zijn afgeleid van de Bachelor of Business Administration (BBA). De eindkwalificaties sluiten aan bij de internationale eisen die gesteld worden aan een bacheloropleiding en een Ad-programma en zijn gevalideerd door het relevante werkveld. Het panel beoordeelt de beoogde eindkwalificaties (standaard 1) als voldoende.

Onderwerp 2 Programma

De bacheloropleiding heeft een omvang van 240 EC en een duur van vier studiejaar, en het Associate Degree-programma heeft een omvang van 120 EC en twee studiejaar. Het curriculum is afgeleid van de eindkwalificaties en stelt studenten in staat deze te realiseren. De kennis en vaardigheden die studenten aangeleerd krijgen zijn passend voor een opleiding Bedrijfseconomie. De literatuur waar studenten mee in aanraking komen voldoet. Er is voldoende aandacht voor de internationale component van het vak. Er is gedurende alle studiejaar aandacht voor de ontwikkeling van beroepsvaardigheden, waarbij in meerdere situaties sprake is van leren in praktijksituaties. De opleiding heeft het afgelopen jaar een nieuwe onderzoekslijn geïmplementeerd. Deze is in uitvoering in het eerste studiejaar en ziet er goed uit. De extra aandacht op het gebied van onderzoek was terecht. De opleiding werkt samen met verschillende lectoraten en voert projecten uit voor derden, wat er toe bijdraagt dat de opleiding up-to-date blijft met ontwikkelingen in het vakgebied en de beroepspraktijk. Een aandachtspunt is het abstractieniveau van denken dat gevraagd wordt van studenten, dat zou zwaarder kunnen. De opleiding is op een adequate manier ingericht, waarbij horizontale en verticale samenhang geborgd zijn door onder andere de opbouw in themablokken en het leerlijnenmodel. De werkvormen sluiten aan bij het onderwijsmodel.

Een positief punt is het grote aantal contacturen, dat langzaam terugloopt na het eerste jaar, wat past bij een opleidingsconcept waarin studenten steeds meer de eigen regie over de studie dienen te voeren. De opleiding heeft veel aandacht voor een goede aansluiting met de vooropleiding en beschikt over een goed efficiëntieprogramma. Instromers worden getoetst op hun taalvaardigheid. De opleiding biedt alle studieonderdelen twee keer gespiegeld aan, ten behoeve van de februari-instroom. Ten behoeve van de studeerbaarheid neemt de opleiding diverse maatregelen, zoals het goed spreiden van de studielast en toetsdruk over het jaar en het stevig aanzetten van de studieloopbaan-begeleiding. Het panel beoordeelt de oriëntatie, inhoud, vormgeving, en de duur van het programma (de standaarden 2, 3, 4 en 7) als voldoende en de instroom en studeerbaarheid (standaarden 5 en 6) als goed.

Onderwerp 3 Personeel

De opleiding volgt het personeelsbeleid van NHL Hogeschool en het instituut Economie en Management. Dit beleid is op een passende wijze vormgegeven. De opleiding heeft aandacht voor bijscholing, onder andere door docenten in staat te stellen een masteropleiding te volgen. Het docententeam van de opleiding beschikt over voldoende kwaliteit om de opleiding te verzorgen. Het vakgebied bedrijfseconomie wordt goed afgedekt door de expertise van de verschillende docenten. Voldoende docenten kunnen de link leggen met de beroepspraktijk, en didactisch is het team voldoende onderlegd.

Pagina 3 van 9 De opleiding is op weg om de norm van 75% docenten op masterniveau te halen. Op het gebied van onderzoek kunnen de docenten zich nog verbeteren, op dit punt zijn reeds scholingsactiviteiten ingezet. Studenten zijn tevreden over hun docenten. Wel heeft de opleiding een hoge docent-studentratio en ervaren docenten een hoge werkdruk. Dit is een aandachtspunt voor de opleiding. Het panel beoordeelt het personeelsbeleid, de kwaliteit en de kwantiteit van het personeel (standaarden 8, 9 en 10) als voldoende.

Onderwerp 4 Voorzieningen

De opleiding beschikt over moderne studiefaciliteiten en werkplekken, waar studenten over het algemeen tevreden over zijn. Een uitzondering hierop is de beschikbaarheid van werkplekken en de ICT-faciliteiten voor de voltijdse opleiding. De opleiding is zich van deze problemen bewust en werkt hier aan. Er wordt veel aandacht gegeven aan studiebegeleiding. Er zijn regelmatige SLB-bijeenkomsten en er is een goede begeleiding bij stages en afstuderen. Het informele karakter van de opleiding draagt er toe bij dat studenten die ergens mee zitten, makkelijk bij een docent binnenstappen. Studenten en alumni zijn tevreden over de begeleiding. De opleiding beschikt over adequate, standaard informatiesystemen. Het panel beoordeelt de voorzieningen en de studiebegeleiding (standaarden 11 en 12) als goed.

Onderwerp 5 Kwaliteitszorg

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over een adequaat kwaliteitszorgbeleid, waar de PDCA-cyclus aan ten grondslag ligt. Een aandachtspunt hierbij is de informele wijze waarop de kwaliteitszorg functioneert. Ook kan de formulering van de streefdoelen ambitieuzer. De opleiding houdt regelmatige evaluaties van het onderwijs. De specifieke aandacht die daarbij uitgaat naar de werkplekken, in de stage en bij het afstuderen en voor deeltijdstudenten, is positief. De opleiding is in staat verbeterbeleid te voeren. De afgelopen jaren hebben verschillende verbeteracties plaatsgevonden, bijvoorbeeld op het gebied van anderstalig studiemateriaal en op het aanleren van onderzoeksvaardigheden. De afgelopen jaren was de informatievoorziening naar studenten over verbetermaatregelen een aandachtspunt. De opleiding heeft hier aandacht voor, het gesprek met studenten geeft een indicatie dat het met dit punt de goede kant op gaat. Studenten, docenten, alumni en werkveld zijn bij de kwaliteitszorg van de opleiding betrokken door middel van evaluaties en deelname in commissies.

Het panel beoordeelt de evaluatie resultaten, verbetermaatregelen en betrokkenheid bij kwaliteitszorg (standaarden 13, 14 en 15) als voldoende.

Onderwerp 6 Toetsing en gerealiseerd eindkwalificaties.

De opleiding heeft de toetsing goed op orde. Er is een adequaat beleid en er zijn goede mechanismen die de toetskwaliteit borgen. De toetsen die de opleiding gebruikt zijn divers en van goede kwaliteit, studenten zijn tevreden over de toetsing en de feedback die zij krijgen. Een aandachtspunt in de beoordeling is het duo-afstuderen. De opleiding kan meer aandacht geven aan het vaststellen dat de individuele student zijn of haar competenties haalt. De eindwerkstukken van afgestudeerde studenten tonen aan dat de opleidingscompetenties behaald worden. Ze zijn van voldoende niveau en relevant voor het werkveld. Het panel beoordeelt de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 16) als voldoende.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, met name de aanbevelingen met betrekking tot de beschikbare staf in termen van kwantiteit en met betrekking tot de duoscripties (versterking van de individuele component).

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de NHL Hogeschool te Leeuwarden in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 28 april 2014 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Bedrijfseconomie (240 ECTS; variant: voltijd, deeltijd; locatie: Leeuwarden) van de NHL Hogeschool te Leeuwarden en het Associate Degree programma Bedrijfseconomie (120 ECTS; variant: voltijd, deeltijd; locatie: Leeuwarden) van de NHL Hogeschool te Leeuwarden.

De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is van kracht tot en met 29 juni 2020.

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze:

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Programma	De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Voldoende
	De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Goed
	Het programma is studeerbaar.	Goed
	De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.	Voldoende
3. Personeel	De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.	Voldoende
	Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	Voldoende
	De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.	Voldoende
4. Voorzieningen	De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Goed
	De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Goed
5. Kwaliteitszorg	De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Voldoende
	De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.	Voldoende
	Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.	Voldoende
6. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar

Cohort	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval	32,8%	38,1%	33,3%	45,5%	35,7%	43,1%	43,1%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor

Cohort	2005	2006	2007
Uitval	15,4%	23,1%	18,7%

Tabel 3: Rendement

Cohort	2005	2006	2007
Rendement	56,4%	65,4%	60%

Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD
Percentage	61%	9%

Tabel 5: Student-docentratio

Ratio	32-1
-------	------

Tabel 6: Contacturen

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	19,25	16,75	13,5	10,5

TABELLEN DEELTIJD HBO-BACHELOR BE

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar

Cohort	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval	16,7%	25%	25%	0%	50%	20%	20%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor

Cohort	2005	2006	2007
Uitval	20%	33,3%	33,3%

Tabel 3: Rendement

Cohort	2005	2006	2007
Rendement	40%	66,7%	50%

Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD
Percentage	61%	9%

Tabel 5: Student-docentratio

Ratio	32-1
-------	------

Tabel 6: Contacturen

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	5,5	4,75	4,75	4,25

TABEL VOLTijd AD BE

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar

Cohort	2010	2011
Uitval	33,3%	33,3%

Tabel 2: Uitval uit de Ad

Cohort	2010	2011
Uitval	50%	Nog niet bekend

Tabel 3: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD
Percentage	61%	9%

Tabel 4: Student-docentratio

Ratio	32-1
-------	------

Tabel 5: Contacturen

Studiejaar	1	2
Contacturen	19,25	9,95

TABEL DEELTijd AD BE

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar

Cohort	2010	2011
Uitval	33,3%	33,3%

Tabel 2: Uitval uit de Ad

Cohort	2010	2011
Uitval	Geen studenten	Nog niet bekend

Tabel 3: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD
Percentage	61%	9%

Tabel 4: Student-docentratio

Ratio	32-1
-------	------

Tabel 5: Contacturen

Studiejaar	1	2
Contacturen	5,50	4,75

Pagina 9 van 9 **Bijlage 3: panelsamenstelling**

- Drs. P. W. Fernig (voorzitter), teamleider Onderwijs & Onderzoek bij Hogeschool Inholland;
- J.C.M. Gruijters (lid), docent Bedrijfseconomie Avans Hogeschool, lid van het Avans Auditteam, Avans Hogeschool in Den Bosch;
- L. Stalling MSc (lid), eigenaar Stalling Food tevens extern-consultant bij Retail Management Center te Amsterdam;
- O. Sayma (student-lid), student Bedrijfseconomie (hbo-ba) Hogeschool van Amsterdam.

Drs. J.G. Betkó, auditor van NQA trad op als secretaris (gecertificeerd) van het panel.